

Przypadek

$\mathbb{Z}_p^* = (\{1, 2, \dots, p-1\}, \cdot, p)$ - grupa cykliczna. $p \in \mathbb{P}$.

Protokół Diffie - Hellman.

Problemy obliczeniowe w grupie $\mathbb{Z}_p^*$:

1. Potęgowanie, Niek $g \in \mathbb{Z}_p^*$, $n \in \mathbb{N}$.

Złożoności obliczeniowa g^n to około $\log_2 n$.

$$\text{np: } a^{48} = a^{32} \cdot a^{16} \quad (g^2)^{2222} \cdot (g^2)^{222}$$

Potęgowanie jest łatwe.

2. Problem Logarytmu dyskretnego

Niek $g \in \mathbb{Z}_p^*$ - generator, $a \in \mathbb{Z}_p^*$

Podaj $n \in \mathbb{N}^+$ takie że $g^n = a$.

Złożoności to około n .

3. Niek $g \in \mathbb{Z}_p^*$ generator, $a, b \in \mathbb{Z}_p^*$

wtedy istnieje $m, n \in \mathbb{N}$ $g^m = a$, $g^n = b$.

Oblicz $c = g^{m \cdot n}$.

- Cel protokołu, aby osoby A i B komunikując się otwartym kanałem i nie mając ustalonego wcześniej wspólnego sekretu ustalają sekret znany tylko A i B.

Protokół:

0. Ustalony $p \in \mathbb{P}$ taki aby problem obliczeniowy 3 był trudny a 1 łatwy. Wybrany $g \in \mathbb{Z}_p^*$ generator.

! p i g są jawne!

A

B

1. A wybiera losowo $n \in \mathbb{N}^+$

Wybiera $a = g^n$

Przesyła a do B

$\xrightarrow{a}$

2. Wybiera losowo $m \in \mathbb{N}^+$

Oblicza $b = g^m$

Przesyła b do A

$\xleftarrow{b}$

3. A oblicza

$$S_A = b^n$$

4. B oblicza

$$S_B = a^m$$

Wtedy $S_A = b^n = (g^m)^n = g^{m \cdot n} = g^{n \cdot m} = (g^n)^m = a^m = S_B$
jest wspólny sekret A i B.

Bezpieczeństwo:

Zakładamy że istnieje sposób na złamanie protokołu:
tzn Osoba podsłuchująca kanał komunikacji
potrafi obliczyć sekret $S_A = S_B$.

Osoba podsłuchująca zna $p \in \mathbb{P}$, $g \in \mathbb{Z}_p^*$, $a = g^n$, $b = g^m$.

i potrafi obliczyć $S_A = g^{m \cdot n}$.

To znaczy podsłuchujący rozwiązuje problem 3.

- Chinska twierdzenie o restach.

$k \in \mathbb{Z}$.
 $k_1, n \in \mathbb{N}$ to $k \pmod{n}$ oznacza resztę z dzielenia k przez n

Uwaga. Niech $m | n \in \mathbb{N}$ to wtedy
 $\forall k \in \mathbb{Z} \quad (k \pmod{n}) \pmod{m} = k \pmod{m}$.

Np $k \pmod{10} \pmod{5} = k \pmod{5}$

Fakt. Jestli $m | n$ to funkcja
 $\varphi_m(k) = k \pmod{m} : C_n \rightarrow C_m$
 jest homomorfizmem grup.

D-ł $\varphi_m(k + n l) = \underbrace{(k + n l) \pmod{m}} = \underbrace{(k + l \pmod{n}) \pmod{m}}$
 $\stackrel{m}{=} (k + l) \pmod{m} = k \pmod{m} +_m l \pmod{m} =$
 $\varphi_m(k) +_m \varphi_m(l) \quad \square$

Tw Niech $p, q \in \mathbb{N}$, $\text{NWD}(p, q) = 1$. Wtedy funkcja

$\varphi(k) = (k \pmod{p}, k \pmod{q}) : C_{p \cdot q} \rightarrow C_p \times C_q$
 jest izomorfizmem grup.

D-ł. Showo $p | p \cdot q$ to $\varphi_p(k) = k \pmod{p}$ jest homomorfizmem
 $\varphi_p : C_{p \cdot q} \rightarrow C_p$

$q | p \cdot q$ to $\varphi_q(k) = k \pmod{q} : C_{p \cdot q} \rightarrow C_q$
 jest homomorfizmem.

!!! Wiec : $\varphi(k) = (\varphi_p(k), \varphi_q(k)) : C_{p \cdot q} \rightarrow C_p \times C_q$
 jest homomorfizmem.

φ jest wa: $|\text{Im } \varphi| = p \cdot q$
 Pokazemy że w $\text{Im } \varphi$ istnieje element orderu $p \cdot q$:

$$\text{ord}(\varphi(1)) = \text{ord}(1, 1) = \text{NWD}(\text{ord}_{C_p}(1), \text{ord}_{C_q}(1)) = \text{NWD}(p, q) = p \cdot q$$

Wiemy: $\langle \varphi(1) \rangle \subseteq \text{Im}(\varphi)$

$$p \cdot q = |\langle \varphi(1) \rangle| \leq |\text{Im}(\varphi)| \leq p \cdot q$$

Zatem $|\text{Im } \varphi| = p \cdot q$, więc $\text{Im } \varphi = C_p \times C_q$, więc φ jest wa.

Więc φ jest bijekcją. (zbiory są skończone).

Zatem φ jest izomorfizmem. $\square$

Wniosek (*) Jeśli $q_1, q_2, \dots, q_n$ parami wyludne pierwsze to

$$\varphi(k) = (k \pmod{q_1}, k \pmod{q_2}, \dots, k \pmod{q_n})$$

$$\varphi: C_{q_1 q_2 \dots q_n} \rightarrow C_{q_1} \times C_{q_2} \times \dots \times C_{q_n}$$

jest izomorfizmem.

D-d dla 3. q_1, q_2, q_3 parami wzajemnie pierwsze

$$C_{q_1 q_2 q_3} \longrightarrow C_{q_1} \times C_{q_2 q_3}$$

$$\varphi'(k) = (k \pmod{q_1}, k \pmod{q_2 q_3})$$

$$C_{q_1 q_2 q_3} \xrightarrow{\varphi'} C_{q_1} \times C_{q_2 q_3} \xrightarrow{\varphi''} C_{q_1} \times C_{q_2} \times C_{q_3}$$

$$k \xrightarrow{\varphi'} (k \pmod{q_1}, k \pmod{q_2 q_3}) \xrightarrow{\varphi''} (k \pmod{q_1}, k \pmod{q_2}, k \pmod{q_3})$$

TW Chińskiego twierdzenie o resztach.

Niech $q_1, q_2, \dots, q_n$ parami wzajemnie pierwsze liczby $\mathbb{N}$.
oraz $a_1, a_2, \dots, a_n \in \mathbb{Z}$. Wtedy istnieje $r \in \mathbb{N}$ takie, że:

$$\begin{cases} r \equiv a_1 \pmod{q_1} \\ r \equiv a_2 \pmod{q_2} \\ \vdots \\ r \equiv a_n \pmod{q_n} \end{cases}$$

Przykład $q_1 = 3, q_2 = 5, a = 2, b = 4$

TW: $\exists r$:

$$\begin{cases} r \equiv 2 \pmod{3} \\ r \equiv 4 \pmod{5} \end{cases}$$

$$r = 14$$

Złożenie q_i są wzajemnie pierwsze jest istotne:

Nie istnieje r :
$$\begin{cases} r \equiv 0 \pmod{4} \\ r \equiv 1 \pmod{2} \end{cases}$$

Dowód twierdzenia.

Niech $q_1, \dots, q_n, a_1, \dots, a_n$ jak w założeniu twierdzenia.

czyli $a_i \in \{0, 1, \dots, q_i - 1\}$

Z wniosku (*) funkcja

$$\varphi(k) = (k \pmod{q_1}, \dots, k \pmod{q_n}) : C_{q_1 \dots q_n} \rightarrow C_{q_1} \times \dots \times C_{q_n}$$

jest izomorfizmem, i więc jest we.

Więc istnieje $r \in C_{q_1 \dots q_n}$ takie że

$$\varphi(r) = (a_1, a_2, \dots, a_n)$$

Wtedy:
$$\varphi(r) = (r \pmod{q_1}, r \pmod{q_2}, \dots, r \pmod{q_n}) = (a_1, a_2, \dots, a_n)$$

Zatem

$$\begin{cases} r \bmod q_1 = a_1 \\ r \bmod q_2 = a_2 \\ \vdots \\ r \bmod q_n = a_n \end{cases} \quad \square$$

Przykład $\mathbb{R}$

$$\begin{cases} r \equiv 1 \pmod{5} \\ r \equiv 3 \pmod{7} \end{cases}$$

Mamy:

$$\mathbb{R} \quad \begin{cases} r = 5k + 1 & k \in \mathbb{Z} \\ r = 7l + 3 & l \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

Zatem

$$\mathbb{R}: \quad \begin{cases} 5k + 1 = 7l + 3 \\ 5k - 7l = 2 \end{cases} \quad k = l = -1$$

Dopilne: rozszerzony algorytm Euklidesa $r = 5 \cdot (-1) + 1 = -4$

Pozostałe wyrażenie

Zauważymy że jeśli k, l oraz k', l' rózne wziorow ($\mathbb{R}$)

$$r_1 = 5k + 1 = 7l + 3$$

$$r_2 = 5k' + 1 = 7l' + 3$$

$$r_1 - r_2 = 5(k - k') = 7(l - l')$$

$$\left. \begin{array}{l} 5 \mid r_1 - r_2 \\ 7 \mid r_1 - r_2 \end{array} \right\} \rightarrow 35 = 7 \cdot 5 \mid r_1 - r_2$$

Pozostate wyrażenie $(-4) + 35 \cdot k \quad k \in \mathbb{Z}$.